

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น วิธีการดำเนินการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ รวบรวมโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ การอภิปรายกลุ่มย่อย และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยระเบียบวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 วิธีดำเนินงาน
- 3.2 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.3 พื้นที่ดำเนินงาน
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.6 การรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.8 แผนการดำเนินงาน (Action Plan)
- 3.9 รายชื่อนักวิจัยในพื้นที่

3.1 วิธีดำเนินงาน

3.1.1 วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเพื่อค้นหาการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

3.1.1.1 ขั้นตอนเตรียมการ

- 1) ศึกษาทบทวนข้อมูลจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ประชุมทีมทำงานเพื่อเตรียมพร้อมวางแผนการดำเนินงานตามกรอบวิจัยโครงการ

3) จัดเวทีสร้างความเข้าใจร่วมกันของทีมทำงานวิจัยและพื้นที่ศึกษารวมทั้งแนะนำและชี้แจงการดำเนินโครงการแก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการวิจัย

4) เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

3.1.1.2 ขั้นตอนการตามวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและบริบทผู้สูงอายุตำบลแจนแลน

อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

- การเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ทำการศึกษาวิจัย โดยในระยะแรกศึกษาข้อมูลทุติยภูมิในรูปแบบเอกสารที่ได้มีการศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุ ข้อมูลประชากรผู้สูงอายุในตำบล ข้อมูลภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ พฤติกรรมสุขภาพ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงานข้อมูลด้านสุขภาพและการเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ การรวมกลุ่มผู้สูงอายุ และชมรมผู้สูงอายุ เป็นต้น

- ศึกษาข้อมูลภาคสนามใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสำรวจตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาบริบทผู้สูงอายุ ความเป็นไปได้ในการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลที่ทำการศึกษาวิจัย

- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับผู้เกี่ยวข้องในประเด็นวิจัย เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ อสม. ประธานชมรมผู้สูงอายุ พระ ครู ตัวแทนครูจากสถานศึกษาในพื้นที่ ตัวแทนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตัวแทนฝ่ายบริหารและฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้านผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อาวุโสที่คนในชุมชนเคารพนับถือที่เป็นปราชญ์ชุมชน ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ในพื้นที่ศึกษา เพื่อค้นหาสถานการณ์เดิมของผู้สูงอายุร่วมกับการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ เพื่อความครอบคลุมในประเด็นวิจัย

- ดำเนินการตามแผนกิจกรรมเพื่อทดลองและปรับปรุงแก้ไข

- วิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กับการเก็บข้อมูลตามหลักวิจัยเชิง

ปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ

2) เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

- การอภิปรายกลุ่ม (group discussion) ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ อสม. ประธานชมรมผู้สูงอายุ พระ ครู ตัวแทนครูจากสถานศึกษาในพื้นที่ตัวแทนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตัวแทนฝ่ายบริหารและฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้านผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ศึกษา เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

- การจัดทำแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามโครงการวิจัยในเขตพื้นที่วิจัยที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

- ประชุมทีมวิจัยเพื่อสรุปผลการจัดทำแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามโครงการวิจัยเพื่อออกแบบแนวทางปฏิบัติการ และจัดเวทีคั่นข้อมูลสู่พื้นที่วิจัย

- ดำเนินการตามแผนกิจกรรมเพื่อทดลองและปรับปรุงแก้ไข

- วิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูลตามหลักวิจัยเชิงคุณภาพ ควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชุมทีมวิจัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนจัดเวทีคั่นข้อมูลสู่พื้นที่วิจัย

3.1.1.3 ชั้นการติดตามประเมินผล

- ติดตามผลการดำเนินงานตลอดโครงการ กับฝ่ายที่เกี่ยวข้องทุกระดับในพื้นที่เป้าหมาย จากระยะที่ 1 สู่ระยะที่ 2

- เวทีถอดบทเรียนต่อยอดองค์ความรู้โครงการวิจัยขยายผลกับเครือข่ายภาคีด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่ที่สนใจ

- เขียนรายงานวิจัย ส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจทาน

- นำเสนอผลงานการวิจัย และเผยแพร่รายงานวิจัยต่อสื่อสาธารณะในรูปแบบบทความวิจัย หรือโปสเตอร์ แผ่นพับ วนิต วิดีทัศน์ เป็นต้น

- จัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) เป็นภาพรวม

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่ศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับในประเด็นการวิจัยไว้ดังนี้

3.2.1 การศึกษาเชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 300 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม กรณีทราบขนาดของประชากร ใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 125) ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 (ในการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดให้ให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

แทนค่าลงในสูตร

จะได้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{917}{1 + 917(0.05)^2}$$

$$n = \frac{917}{1 + 917(0.0025)}$$

$$n \approx 300$$

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ประชากร และกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร(ผู้สูงอายุ)	กลุ่มตัวอย่าง(ผู้สูงอายุ)
---------	----------	---------------------	---------------------------

1	บ้านแจนแลน	73	24
2	บ้านแจนแลน	94	31
3	บ้านแจนแลน	95	31
4	บ้านหนองฟ้าเลื่อน	99	32
5	บ้านหนองฟ้าเลื่อน	100	33
6	บ้านแจนแลน	137	45
7	บ้านแจนแลน	123	40
8	บ้านแจนแลน	125	41
9	บ้านหนองฟ้าเลื่อน	71	23
รวม		917	300

3.2.2 การศึกษาเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เจาะลึก การอภิปรายกลุ่ม (group discussion) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายได้มาจากการคัดเลือกจากประชากรเป้าหมายซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informant) จำนวนทั้งสิ้น 25 คน จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ ประกอบด้วย ผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นผู้นำที่ไม่เป็นทางการ และเป็นทางการ เช่น คณะผู้บริหาร อบต. ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดและรองปลัด อบต. นักพัฒนาชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าอาวาสวัด ตัวแทนผู้ดูแลผู้สูงอายุ ตัวแทน อสม. ประธานชมรมผู้สูงอายุ ตัวแทนครูจากสถานศึกษาในพื้นที่ ตัวแทนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เด็กเยาวชน และคณะกรรมการกลุ่มองค์กรชุมชน ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informant) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 25 คน ดังนี้

1) เจ้า-อาวาสวัด	จำนวน 1 รูป
2) ผู้สูงอายุภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวน 4 คน
3) ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ	จำนวน 2 คน
4) ผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 4 คน
5) ผู้นำชุมชน	จำนวน 2 คน
6) ตัวแทนครูจากสถานศึกษาในพื้นที่	จำนวน 2 คน
7) เด็ก เยาวชน	จำนวน 2 คน
8) ตัวแทน อสม.	จำนวน 2 คน
9) ผู้ดูแลผู้สูงอายุ	จำนวน 2 คน

10)ตัวแทนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	จำนวน 2 คน
11) คณะกรรมการกลุ่มองค์กรชุมชน	จำนวน 2 คน

ซึ่งทั้งหมดได้มาโดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลซึ่งคัดเลือกจากกลุ่มเป้าหมายโดยเจาะจง ผู้ที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่นตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และเต็มใจให้ข้อมูล

3.3 พื้นที่ดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ดำเนินการวิจัย 1 ตำบล คือ ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจต่อ “โรงเรียนผู้สูงอายุ” ตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 แนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคม และวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กำหนดเป็น

แนวทางการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ประกอบด้วย ผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นผู้นำที่ไม่เป็นทางการ และเป็นทางการ เช่น คณะผู้บริหาร อบต. ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดและรองปลัด อบต. นักพัฒนาชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้า-อวาสาวัต ตัวแทนผู้ดูแลผู้สูงอายุ ตัวแทน อสม. ประธานชมรมผู้สูงอายุ ตัวแทนครูจากสถานศึกษาในพื้นที่ ตัวแทนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เด็ก เยาวชน คณะกรรมการกลุ่มองค์กรชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพตำแหน่งทางสังคม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้ง โรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

3.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนการตรวจสอบเครื่องมือ สรุปได้ดังนี้

3.5.1 การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (Validity) คือ การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

3.5.2 ศึกษารวบรวมเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอ คำแนะนำจากที่ปรึกษา เพื่อมีความรู้เรื่องที่จะศึกษาอย่างถูกต้อง

3.5.3 กำหนดขอบเขต และโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ โดยยึดตาม เนื้อหา ซึ่งถูกต้องตามหลักวิชาการ แนวคิดทฤษฎี เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา ตาม กรอบแนวความคิด

3.5.4 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบหาความ เทียงตรงเชิงเนื้อหา (Content Variable) จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

3.5.4.1 ดร.อภิชาติ เนินพรหม อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องกล วิทยาลัยเทคนิคชุมพร จังหวัดชุมพร จบสาขาวิชาวิจัย วัฒน และสถิติการศึกษา

3.5.4.2 ดร.อาวีพร ปานทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จบสาขาวิชาวิจัย วัฒน และสถิติการศึกษา

3.5.4.3 ดร.พีรพงษ์ พันซ์โสดา จบสาขาวิชาวิจัย วัฒน และสถิติการศึกษา

ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแล้วมาแก้ไขปรับปรุงตามผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่านแนะนำ

3.5.5 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 96)

3.6 การรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

3.6.1 การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ เอกสารโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นศึกษา

3.6.2 การศึกษาจากภาคสนาม แยกเป็น

3.6.2.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม จากผู้ให้ข้อมูลจากผู้สูงอายุ จำนวน 300 คน

3.6.2.2 การสัมภาษณ์ (Interview)

- การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informant) ที่สามารถตอบประเด็นการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการนั่งพูดคุยกันตัวต่อตัว และขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญบันทึกเสียง เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บประเด็นสำคัญไม่ครบ และการพูดคุยในระหว่างการทำงาน หรือการเดินเยี่ยมชมผลงานของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญไปด้วย

- การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพทั่วไปของชุมชนด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

- การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในกรณีที่ได้ข้อมูลมาไม่ครบถ้วน ด้วยการขออนุญาตสัมภาษณ์เพิ่มเติมและกำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ชัดเจน เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้ทราบว่าต้องใช้เวลาพูดคุยนานเท่าใด

3.6.2.3 การอภิปรายกลุ่ม (group discussion)

3.6.2.4 การสรุปทเรียนเพื่อประเมินผลสำเร็จ (AAR : After Action Review)

3.6.2.5 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม ผู้วิจัยจะมีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมต่างๆ ตลอดจนการตั้งข้อสังเกตในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยมีการจดบันทึกและถ่ายภาพทุกกิจกรรม

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้นำมา กำหนดเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.7.1 ข้อมูลที่เป็นเอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทราบถึงบริบท ประเด็นที่ศึกษาวิจัย และกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพรรณนา โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์โดยใช้สถิติหาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับกลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การอภิปรายกลุ่ม (group discussion) การสรุปบทเรียน After action review (AAR) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องในประเด็นศึกษาของพื้นที่ศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ เพื่อแยกเนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) ตามประเด็นการศึกษาวิจัย แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยยึดหลักตรรกะเทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควบคู่บริบท (Context)

3.8 แผนการดำเนินงาน (Action Plan)

ตารางที่ 2 แผนการดำเนินงานการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่น ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

กิจกรรม	ระเบียบวิธีการวิจัย/วิธีการ	ช่วงเวลา	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ผลที่เกิดขึ้น
<p>1.กิจกรรมการดำเนินงาน</p> <p>แยกเป็น</p> <p><u>1.1</u> <u>ขั้นเตรียมการ</u></p>	<p>- ประสานงาน (เตรียมพื้นที่ เตรียมคนทำงาน) เพื่อแสวงหาภาคีร่วมให้ไปในแนวเดียวกันระดับพื้นที่</p> <p>- (นักวิจัย นักศึกษา มรภ.บร.ร่วมกับนักวิชาการ อบต.บ้านไทย และนักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่ศึกษา)</p> <p>- ศึกษาทบทวน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทำความเข้าใจกับบริบทพื้นที่ที่ศึกษาโดยคณะผู้วิจัยเข้าไปศึกษา วิเคราะห์ วิถีปฏิบัติของผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพ การดูแลที่มีอยู่เดิม โดยมีแนวทางการดำเนินงานเบื้องต้นที่สามารถปรับเปลี่ยนได้และบริบทในพื้นที่ (นักวิจัย นักศึกษา มรภ.บร.</p>	<p>ปลาย</p> <p>ธ.ค.59</p>	<p>พื้นที่</p> <p>ต.แจนแลน</p>	<p>- คณะผู้วิจัย มรภ.บุรีรัมย์และคณะทำงานในพื้นที่ศึกษา</p> <p>- คณะผู้วิจัย มรภ.บุรีรัมย์ และคณะทำงานในพื้นที่ศึกษาที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>- สร้างความคุ้นเคยกับพื้นที่</p> <p>- สร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินโครงการวิจัย</p>

	ดำเนินการ)				
--	------------	--	--	--	--

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กิจกรรม	ระเบียบวิธีการวิจัย/วิธีการ	ช่วงเวลา	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ผลที่เกิดขึ้น
<p>ขั้นตอนการตาม</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>(มีนาคม 2560 ถึง กรกฎาคม 2560)</p> <p>วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1</p> <p>เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและบริบทผู้สูงอายุตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์</p>	<p>- จัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง (stakeholder) (นักวิจัย นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ร่วมกับนักวิชาการ อบต.แจนแลน และนักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่ศึกษา) เพื่อชี้แจง และอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม</p>	28 พ.ค.60	ห้องประชุม อบต.แจนแลน	<p>- คณะผู้วิจัย มรภ.บุรีรัมย์และคณะทำงานในพื้นที่ศึกษา</p> <p>- ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนผู้นำชุมชน ผอ.บ.ผช.ผอ.บ.อสม.ตัวแทนกลุ่มองค์กร 12 ชุมชน</p> <p>-หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น รพ.สต.โรงเรียน เป็นต้น</p> <p>รวมจำนวน 80 คน</p>	<p>- สร้างความคุ้นเคยกับพื้นที่</p> <p>- สร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานโครงการวิจัย</p>
	<p>- เก็บรวบรวมข้อมูลบริบทผู้สูงอายุทั้งเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) และเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์ สันทนาการกลุ่มย่อย สังเกตแบบมีส่วนร่วม)ในตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (นักวิจัย นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ร่วมกับนักวิชาการ อบต. บ้านไทยและนักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่ศึกษา)</p>	13-14 มิ.ย. 60	เขตพื้นที่ตำบล แจนแลน	<p>- คณะผู้วิจัย มรภ.บุรีรัมย์ และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง เช่น นักวิชาการ อบต. บ้านไทยและนักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่ศึกษา 9 หมู่บ้าน</p> <p>รวมจำนวน 60 คน</p>	<p>- อาสาสมัครแกนนำ (นักวิจัยชาวบ้านในโครงการ ร่วมกับคณะนักวิจัย นักศึกษา และคณะทำงานในพื้นที่ได้ปฏิบัติการภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทผู้สูงอายุตำบลภาพรวมจาก 9 หมู่บ้านในตำบลแจนแลน และนำ</p>

					ข้อมูลไปวิเคราะห์ตามโจทย์ ประเด็นวิจัย
--	--	--	--	--	---

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กิจกรรม	ระเบียบวิธีการวิจัย/วิธีการ	ช่วงเวลา	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ผลที่เกิดขึ้น
วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	- เวทีสรุปกิจกรรมเพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	ปลาย ส.ค.60	เขตพื้นที่ตำบลแจนแลน	- คณะผู้วิจัย มรภ.บุรีรัมย์และคณะทำงานในพื้นที่ศึกษา - ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนผู้นำชุมชน ผญบ.ผช.ผญบ.อสม.ตัวแทนกลุ่มองค์กร 9 ชุมชน -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น รพ.สต.โรงเรียน รวมจำนวน 80 คน	- นำแผนส่งเสริมการจัดกิจกรรมในโรงเรียนผู้สูงอายุที่เหมาะสมในพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมตำบลบ้านไทย สู่การปฏิบัติการเพื่อทดลองหาแนวทางที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่
ขั้นการติดตามประเมินผล (ตุลาคม 2560 ถึง ธันวาคม 2560)	- ติดตามผลการดำเนินงานตลอดโครงการกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องทุกระดับในพื้นที่เป้าหมาย - เวทีถอดบทเรียนต่อยอดองค์ความรู้ชุดโครงการวิจัยขยายผลกับเครือข่ายภาคีด้านการดูแลผู้สูงอายุในทุกๆด้าน ในพื้นที่	ต้น ต.ค.60 ถึง ๖.ค.60	เขตพื้นที่ตำบลแจนแลน	- คณะผู้วิจัย มรภ.บุรีรัมย์และคณะทำงานในพื้นที่ศึกษา - ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนผู้นำชุมชน ผญบ.ผช.ผญบ.อสม.ตัวแทนกลุ่มองค์กร 12 ชุมชน -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น	- เกิดการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมงานเชิงกระบวนการ การเชื่อมประสานเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับพื้นที่ กลไกการทำงานแกนนำอาสาสมัครที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

	<p>ที่สนใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินเสริมพลังการดำเนินการของคณะที่วิจัยและทีมงานในพื้นที่เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ขยายผลต่อยอดต่อไป - เขียนรายงานการวิจัย - การเผยแพร่งานวิจัย 			<p>รพ.สต. โรงเรียน</p> <p>รวมจำนวน 80 คน</p>	<p>มากยิ่งขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> -ชุมชนท้องถิ่นได้รับรู้สถานการณ์ปัญหาและบริบทผู้สูงอายุอันเนื่องมาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาของโครงการวิจัย
--	---	--	--	--	---

3.9 รายชื่อนักวิจัยในพื้นที่

รายชื่อนักวิจัยในพื้นที่ในการขับเคลื่อนกิจกรรมการค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตามพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเชื่อมโยง บ้าน วัด โรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านกาย จิต สังคม และเศรษฐกิจ ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุตำบลแจนแลน ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ และผลักดันเชิงนโยบายได้แก่

ผู้ให้ข้อมูล : พ่อสำรวม วรพันธ์ ผอ.ร.ร. ผู้สูงอายุ และอดีต ผอ.ร.ร. แจนแลน

เบอร์โทรศัพท์ 086-86271290

ที่อยู่: 44 ม.8 ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

(วันที่ 28 พฤษภาคม 2560)

ผู้ให้ข้อมูล : นายประวัต วิชัยโย (อดีตครู, นักกฎหมาย)

เบอร์โทรศัพท์ 089-9425480

ที่อยู่: 71 ม.7 ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

(วันที่ 28 พฤษภาคม 2560)

ผู้ให้ข้อมูล : นายไพบูลย์ แสนสุข (ตำแหน่งรองปลัดอบต)

เบอร์โทรติดต่อ 0865216200

ที่อยู่:242 ม.6 ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

(วันที่ 28 พฤษภาคม 2560)

ผู้ให้ข้อมูล : นายสิทธิพร อธิธสมบัติ (ตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน)

เบอร์โทรติดต่อ 088-0366612

ที่อยู่:54 ม.15 ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

(วันที่ 28 พฤษภาคม 2560)

ผู้ให้ข้อมูล : นายสรารุช เลิศล้ำ (ตำแหน่งรองนายก)
เบอร์โทรติดต่อ 089-9437688
ที่อยู่: 64 ม.3 ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
(วันที่ 28 พฤษภาคม 2560)

ผู้ให้ข้อมูล : นายชาญชัย แสงเพชร (ตำแหน่ง ผู้ช่วยป้องกัน)
เบอร์โทรติดต่อ 088-5728458
ที่อยู่: 40 ม.2 ตำบลแจนแลน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
(วันที่ 28 พฤษภาคม 2560)

